

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С.А. МАТЮХ

2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про розробку інструкцій з охорони праці

I. Загальні положення

1.1. Дане Положення розроблене у відповідності з ДНАОП 0.00-4.15-98 Положенням про розробку інструкцій з охорони праці, зареєстрованого Міністерством юстиції України від 07.04.98 № 226/2666, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 р. № 9.

1.2. Положення встановлює вимоги до змісту, побудови і викладу інструкцій з охорони праці (далі інструкції), порядок перегляду та скасування чинних інструкцій.

1.3. Інструкції є нормативним актом, що містить обов'язкові для дотримання учасниками навчального процесу вимоги з охорони праці при виконанні ними робіт певного виду або за певною професією на робочих місцях, виробничих дільницях, лабораторіях, території університету тощо.

1.4. Керівниками розроблення перегляду інструкцій, що діють в університеті, визначаються керівники самостійних підрозділів, які несуть відповідальність за своєчасне виконання цієї роботи.

1.5. Інструкції повинні відповідати чинному законодавству України, вимогам державних міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці: правил, норм, стандартів, інших нормативних і організаційно-методичних документів про охорону праці, на основі яких вони розробляються.

1.6. Інструкції повинні містити тільки ті вимоги щодо охорони праці, дотримання яких обов'язкове самими працівниками. Порухення працівником цих вимог повинно розглядатися як порушення трудової дисципліни, за яке до нього може бути застосовано стягнення згідно з чинним законодавством.

1.7. Організація вивчення інструкцій працівникам забезпечується керівником структурного підрозділу згідно з «Положенням про навчання з питань охорони праці».

1.8. Постійний контроль за додержанням працівниками вимог інструкцій покладається на керівника структурного підрозділу

II. Зміст і побудова інструкції

2.1. Кожній інструкції присвоюється назва і скорочене позначення (порядковий номер) згідно з додатком № 1.

2.2. У назві інструкції стисло вказується, для якої професії або виду робіт вона призначена.

2.3. Вимоги інструкції викладаються відповідно до послідовності технологічного і із врахуванням умов, у яких використовується даний вид робіт.

2.4. Інструкції повинні містити такі розділи:

- загальні положення;
- вимоги безпеки перед початком роботи;
- вимоги безпеки під час виконання робіт;
- вимоги безпеки після закінчення роботи;
- вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

2.5. **Розділ «Загальні положення» повинен містити:** відомості про сферу застосування інструкції; загальні відомості про об'єкт розробки; умови і порядок допуску працівників, студентів до самостійної роботи за професією або до виконання відповідного виду робіт (вимоги щодо віку, стажу роботи, статі, стану здоров'я, проходження медоглядів, професійної освіти та спеціального навчання з питань охорони праці інструктажів, перевірки знань тощо; характеристику основних небезпечних та шкідливих виробничих факторів для даної професії (виду робіт), особливості їх впливу на працівника; перелік видів спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, що належать до видачі працівникам даної професії (виду робіт) згідно з чинними нормами; вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник під час виконання роботи.

2.6. **Розділ «Вимоги безпеки перед початком роботи» повинен містити:** порядок підготовки робочого місця, засобів індивідуального захисту; порядок перевірки справності обладнання, інструменту, захисних пристроїв, систем блокування та сигналізації, вентиляції та освітлення, виявлення видимих пошкоджень захисного заземлення (занулення) тощо; порядок повідомлення про виявлені несправності обладнання, інструментів, приладів захисту тощо.

2.7. **Розділ «Вимоги безпеки під час роботи» повинен містити:** відомості щодо безпечної організації праці, про прийоми та методи безпечного виконання робіт, правила використання технологічного обладнання, пристроїв та інструментів, а також застереження про можливі небезпечні, неправильні методи та прийоми праці, які заборонено застосувати; вказівки щодо порядку утримання робочого місця в безпечному стані; можливі види небезпечних відхилень від нормального режиму роботи обладнання і способи їх усунення; вимоги щодо використання засобів індивідуального та колективного захисту від шкідливих і небезпечних виробничих факторів; умови, за яких робота повинна бути припинена (технічні, метрологічні, санітарно-гігієнічні тощо); вимоги, щодо забезпечення пожежо- та вибухобезпеки; порядок повідомлення про нещасні випадки, факти несправності обладнання, устаткування тощо.

2.8. **Розділ «Вимоги безпеки після закінчення роботи» повинен містити:** порядок безпечного вимикання, зупинення, розбирання і змащення обладнання, пристроїв, машин, механізмів та апаратури; порядок прибирання відходів виробництва; вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник після закінчення роботи; порядок повідомлення роботодавця про всі недоліки виявлені у процесі роботи.

2.9. **Розділ «Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях» повинен містити:** відомості про ознаки можливих аварійних ситуацій, характерні причини аварій; відомості про засоби та дії, спрямовані на запобігання подібним аваріям; порядок дій, особисті обов'язки та правила поведінки працівника при виникненні аварії згідно з планом її ліквідації; відомості про порядок застосування засобів проти аварійного захисту та сигналізації; порядок дій щодо надання першої медичної допомоги потерпілим під час аварії.

III. Викладення тексту інструкцій

3.1. Текст інструкцій повинен бути стислим, зрозумілим і не допускати різних тлумачень.

3.2. Інструкція не повинна містити посилень на нормативні акти. За необхідності ці вимоги відтворюються дослівно.

3.3. Слід вживати терміни і визначення, прийняті в Законі України «Про охорону праці», ДСТУ 2293-93 ССБП «Охорона праці. Термін та визначення», ДК 003-95 «Державний класифікатор України. Класифікатор професій» та в інших нормативних актах.

3.4. У тексті інструкцій не допускається застосування не властивих для нормативних актів зворотів розмовної мови, довільних словосполучень, скорочення слів, використання для одного поняття різних термінів; допускається застосування лише загальноприйнятих скорочень і абревіатур.

3.5. У тексті інструкції слід уникати викладу вимог у формі заборони; не повинні застосовуватись слова "категорично", "особливо", "обов'язково", "суворо" та інші; оскільки всі вимоги інструкції є однаково обов'язковими.

3.6. Для наочності окремі вимоги інструкції можуть бути ілюстровані малюнками, схемами, кресленням тощо.

IV. Розробка, затвердження та введення в дію інструкцій

4.1. Інструкції розробляються відповідно до переліку інструкцій додаток № 1. Перелік інструкцій розробляється на підставі затвердженого штатного розпису відповідно до ДК 003-95 "Державний класифікатор України. Класифікатор професій".

4.2. Розробка (перегляд) інструкцій покладається на керівника структурного підрозділу, який несе відповідальність за своєчасну розробку (перегляд) та забезпечення працівників необхідними інструкціями.

4.3. Інструкція набуває чинності з дня її затвердження.

4.4. Титульний аркуш, перша та остання сторінки інструкції оформляються згідно з додатками № 2,3,4.

4.5. Інструкції, що вводяться в дію, реєструються службою охорони праці в журналі реєстрації (додаток № 5).

4.6. Перегляд інструкцій, що діють в університеті, проводиться в терміни, передбачені нормативно-правовими актами з охорони праці, на підставі яких вони опрацьовані, але не рідше одного разу на 5 років, а для професій або видів робіт з підвищеною небезпекою – не рідше одного разу на 3 роки.

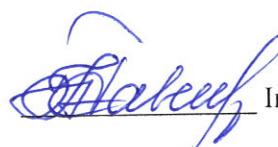
4.7. Інструкції переглядаються до закінчення зазначеного терміну у випадку: зміни законодавства України про працю та охорону праці; набрання чинності новими або переглянутими державними нормативно-актами з охорони праці; за вказівкою організацій, органів нагляду за охороною праці; аварійної ситуації або нещасного випадку, що спричинили необхідність перегляду (зміни) інструкцій; у разі впровадження нових технологій, зміни технологічного процесу або умов праці, а також якщо впроваджено нові види устаткування, машин, механізмів, матеріалів, апаратури, пристроїв та інструментів, види енергії тощо.

Начальник відділу
охорони праці

 Микола Баськов

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу кадрів

 Інна МАРТИНЮК

Додаток № 1
до Положення про розробку
інструкцій з охорони праці

ПЕРЕЛІК
інструкцій з охорони праці

№ п/п	Назва інструкції	Номер інструкції	
1	Інструкція з охорони праці при проведенні лабораторних робіт на	01	
	(найменування)		
2	Інструкція з охорони праці при роботі	02	
	(найменування робіт)		(скорочене)
	Інструкція з охорони праці для:		
3	слюсаря-електромонтера	03	“ “
4	електрозварника	04	“ “
5	газозварника	05	“ “
6	слюсаря-сантехніка	06	“ “
7	слюсаря з вентустановок	07	“ “
8	ліфтера	08	“ “
9	слюсаря по газових плитах	09	“ “
10	слюсаря по електроплитах	10	“ “
11	столяра-тесляра	11	“ “
12	висококваліфікованого робітника	12	“ “
13	робітника по прибиранню сміттепроводу	13	“ “
14	маляра-штукатура	14	“ “
15	плиточника-облицювальника	15	“ “
16	водія	16	“ “
17	токаря	17	“ “
18	фрезерувальника	18	“ “
19	водія-автонавантажувача	19	“ “
20	машиніста екскаватора	20	“ “
21	прибиральника	21	“ “
22	сторожа	22	“ “
23	чергового	23	“ “
24	кастелянка	24	“ “
25	двірника	25	“ “
26	гардеробника	26	“ “
27	підсобного робітника	27	“ “
28	експедитора	28	“ “
29	архіваріуса	29	“ “
30	садівника	30	“ “
31	сторожа охорони	31	“ “
32	буфетника	32	“ “
33	жерстяника	33	“ “
34	кухаря	34	“ “

35	бармена	35	“ “
36	завідувача складом	36	“ “
37	Цільова інструкція з охорони праці при виконанні (найменування робіт)	37	“ “
38	Інструкція з охорони праці для ст. лаборанта, лаборанта, інженера, техніка	38	“ “
39	Інструкція для одержання I групи з електробезпеки	39	“ “
40	Інструкція з електробезпеки	40	“ “

Додаток № 2
до Положення про розробку
інструкцій з охорони праці

форма титульного аркуша інструкції
з охорони праці

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № _____

(назва інструкції)

м. Хмельницький
20 __ р.

Додаток № 3
до Положення про розробку
інструкцій з охорони праці

форма титульного аркуша інструкції
з охорони праці

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Затверджую

_____
(найменування посади керівника)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

_____ 20__ р.

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № _____

_____
(назва інструкції)

м. Хмельницький
20__ р.

Додаток № 4
до Положення про розробку
інструкцій з охорони праці

форма останньої сторінки інструкції
з охорони праці

(текст інструкції)

.....
.....
(посада керівника структурного підрозділу розробника)

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Начальник відділу охорони праці

_____

_____

Юрисконсульт

_____

_____

Додаток № 5
до Положення про розробку
інструкцій з охорони праці

Журнал реєстрації інструкцій з охорони праці

№ п/п	Дата реєстрації	Дата затвердження інструкції	Код або номер інструкції	Посада, прізвище, ініціали особи, яка проводить реєстрацію	Підпис особи, яка проводить реєстрацію
1	2	3	4	5	6